

HAN

FORT-SATT

HAR

ET

I BLODET

STORT

LOPPESIRKUS

Bail out med stil

PO HADDE INGEN PLANER OM Å SLUTTE HOPPINGEN GJENNOM EN LANG OG PINLIG PROSESS, SOM SÅ MANGE ANDRE. DET HAR LENGE VÆRT KLART AT HAN SKULLE GJØRE SITT SISTE HOPP 19. JULI.

KITTEKST

POS PRIVATE, TROND BOLSTAD,
GEIR TRØNNESBILDER

- Jeg tror faktisk jeg kommer til å savne Playstation spillingen med Knut mer enn jeg kommer til å savne Østre Æra.

Det skal han få meg til å tro. Jeg fant nemlig to blide karer på snei i en campingvogn og med klamme tak om PS2 kontrollene flere timer etter soloppgang på boogieavslutningen. At PO gikk av med seieren skyldtes like mye at Knut til slutt sovnet på oppløpet som det at han var rask på banesykkelen.

PO har gjort et valg – han vil ikke gå den lange stigen ned fra å være aktiv hopper til å slutte som ukurant og utgått på dato. Det er likt han å gjøre ting grundig og ordentlig.

Han ønsker ikke å bare gjøre et minimums-antall hopp per sesong.

- Jeg må begynne å jobbe når studiene mine er ferdige til våren, og jeg ønsker å bruke fritiden til noe annet enn å være på et hoppfelt resten av livet. Siden gleden ved hopping er på en nedadgående kurve, og jeg ikke kommer til å ha mulighet til å hoppe mye lenger, kan jeg like godt legge opp nå.

Troms FSK

Per Olav Strømsmo fra Setermoen gjorde sitt første hopp i Bardufoss. Det var i november i 1985, og gradestokken viste minus tjue.

- Det var kaldt, mørkt og langt ned, husker PO.

Det er ikke så mye annet å finne på enn jakt, fiske og scooterkjøring i Indre Troms.

Ikke så rart at det ble rekruttert en hel bøling fallskjermhoppere fra den ene gata igjennom Setermoen. POs bror Svein dro med mange. Han var lokalkjendis som gitarist i band, og med sine kontakter var han en sterk pådriver i miljøet.

- Det var en kjempebra gjeng, og mange hopper enda, eller har i alle fall hoppet til nå nylig, forteller Kurt.

- Lokale hoppere fra alle kriker og kroker i Setermoen, og en del av de som bodde på Bardu i forbindelse med militærtjeneste, utgjorde en stor gjeng; Svein, PO, Jack, Are, Per Magnus, Dr Jones, Bob, Hans Eric, Tom, Dagfinn og Jørund.

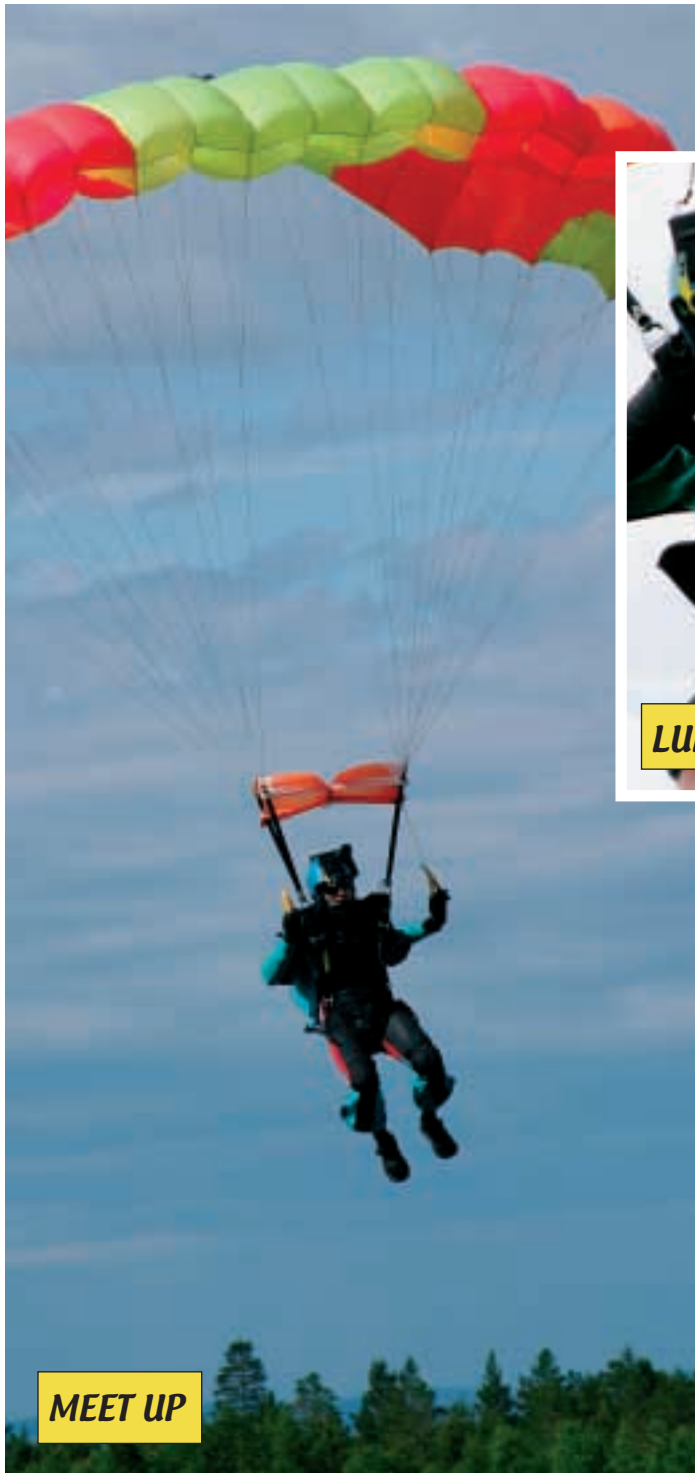
Kurt begynte å hoppe et par år før PO, og har kjent han siden han var elev. Jeg vekket Kurt som var på Voss en formiddag i juli for å fritte han ut. Kurt konkluderte med at histo-

riene han sitter inne med ikke egner seg på trykk.

- Vi blir aldri voksne. PO har alltid vært en grei kar – snill og har aldri slått en flue. Han har vært ustrukturert som oss andre, og var

KLUBB: TROFSK
FØRSTE HOPP: 1985, det første av 10-11 linehopp
SERTIFIKAT: D
LISENSER: I-1, MK, Demo1, Tandem
ANTALL HOPP: 2300
BESTE HOPP: 4 poengs 40 manna, Skydive City påsken '94
VERSTE HOPP: Demo TROFSK, bommet på fotballbanen
SIVILSTATUS: samboer med Helen

MEET UP

LURKERS,

nok mer vill før. Nå er han skolegutt og ser seriøst på livet. Jeg hører at han har begynt å gå på bingo. Du kan fortelle han at jeg er dypt fortvilet. Kanskje jeg begynner selv en-gang, men jeg tviler på det. Lykke til!

Hans Eric bodde også noen år på Bardufoss, og møtte PO første gang i '86 da han gikk fallskjermkurs. PO var hjelpeinstruktør. Han bidro ikke med så mye på kurset, men var hjertelig tilstede i bakgrunnen. Hans Eric har holdt sammen med PO i lange perioder selv om de har flyttet på kryss og tvers.

- PO er artig. En morsom kar å være sammen med, og utrolig tørrvittig. Han er aldri redd for å prøve noe nytt.

Da BT skjermene fra PDF, som var de første ellipseskjermene med op-duk, uelastiske kevlarliner og slider på størrelse med et litt stort frimerke kom i '88 sendte SkyDesign en demoskjerm til Bardu, uten manual. PO var selvsagt først ut for å prøve skjermen. Han

THE AXE WILL SWING!

monterte den på en gammel Vector, brettet den flatt som en elevskjerm og gikk opp for å hoppe den nye råtassen.

- Dr. Jones og brutter'n lå på fem meters avstand da jeg trakk, og de sverger at det første de så var en åpen skjerm. Jeg besvimte i åpningen, men kom til meg selv i god tid før landing.

Med blåmerker etter seletøyet i skrittet og på skuldrene, og etter tre-ringsen på haka, bestilte PO sin egen 80-tallsrosa BT-50 dagen etter, uten noen annen kunnskap om skjermen enn den han akkurat hadde tilegnet seg. Når han flyr skjerm elsker han å gjøre seg til. Noe av det morsomste jeg ser er PO som flyr opp på siden av meg, for å ståle ut Stilettoen sin og forsvinne i avgrunnen med beina i været og et åndssvakt lystig ansiktsuttrykk.

- Det var enda morsommere med BT'en. Den fylte seg lettere med luft igjen enn hva Stilettoen gjør.

Uvennlig klima eller mørketid har ikke klart å temme verken humør eller pågangsmot for noen i TROFSK gjengen. De stilte med glede opp på en rekke demoer i lokalmiljøet.

- En gang hoppet vi demo i sterk vind – noe over 12 sekundmeter – over Setermoen for å lande på en fotballbane. Jeg rygget hele veien ned og traff feil bane, noen hundre meter unna. Det gikk alltid et eller annet galt på TROFSK demoene. Befolkningen tror nok ikke så godt om oss.

Boogie

Når våren kom sent, som den gjør i Indre Troms, dro gjengen på tur til Skydive City, Zephyrhills. Skydive City ble hjemmefeltet i jula og påsken mange år på rad. Skiltet utenfor manifestet viser fortsatt hvor langt det er til New York, Tokyo, Sydney og TROFSK.

Det har blitt mange turer opp gjennom årene, også til storsekvensleir og Lurking-

boogie på DeLand, og til boogien på Æra, hvor TROFSK hadde egen camp med bål og sort hodeskalleflagg. På Smalaboogien satt de spor etter seg, og særlig håndfaste da Kurt og Jack løftet PO i ræva og nakkeskinnet og kastet han inn i baren, så glass og flasker singlet.

Det gikk likevel mest i scrambling av små og mellomstore formasjoner.

- Jeg var blant annet med på den siste DC-3 boogien på Z-hills i julen '89. De boogiene jeg husker best er de hvor Roger Ponce de Leon organiserte. Han var av den gamle typen organisator som lå der som edderkopp i nettet og fikk med seg alt som skjedde i formasjonen. "Meet up lurkers, the axe will swing!". Ingen slapp unna med feil. Jeg hadde stor respekt for han, han var en stor personlighet. Det beste hoppet vi gjorde var et fire poengs førtimanna. Det husker jeg som mitt beste hopp.

PO og Kurt var med på Ponce's kjente Colour Concept hopp, hvor alle hopperne brukte hoppdresser i forskjellige farger for å lage spektakulære sekvenser.

- Jeg husker også godt 40 manns speedstar konkurransen mellom tre hoppfelt i Florida, DeLand hvor jeg var på storformasjonsleir, Z-hills og Sebastian. Det går nok ikke å organisere sånt med nordmenn i dag, men kanskje om et par år. Interessen for storsekvens er jo i ferd med å ta seg opp igjen.

Jack-ass, the Movie må være inspirert av PO og gla' gutta fra Setermoens omgang med leiebiler i Florida. Leiebilinteressen deler de med vossingene Even, Henning, Stian, Frode og Lars Geir. På én tur med vossingene røyk det fem leiebiler på 18 dager.

En søndag morgen Kurt og PO ankom Skydive City fant de Pontiac-vanen de hadde leiet stående i sanden midt på feltet utenfor Sunshine Factory. Den sto med åpen dør, nøklene i, uten forhjul, på jekk og med skiltet til Skydive Citys konkurrent Phoenix i

bagasjerommet. Forhjulet lå ved siden av, vrent av felgen. Gutta hadde vært på en nattlig mission, rygget ned Phoenixskiltet, pakket det pent i hop og lagt det i bagasjerommet for å ta det med til TROFSKs klubblokale som trofé. Eierne av feltet Georg lette etter nordmenn hele dagen, men kom aldri over til konkurrenten for å sjekke. Alle lurte på hvordan bilen var havnet der. Kurt og PO er enige om at en av dem må ha kjørt, men de er ikke kar om å huske hvem av dem, eller under hvilke omstendigheter. Skiltet ble med hjem til Bardu og havnet i en garasje, hvor faren til en kompis kastet det noen år senere. Det kom aldri på klubbhusveggen, men endte på søppeldynga i Bardu.

Crystal bar er en hillbilly bar i Zephyrhills. Her banker gutta rutinemessig alle med sandaler, før de råner en runde med monstertruckene sine. Crystal var stamstedet. PO og gjengen bodde alltid på Twilight motel nede i gata, og de blir nok enda husket av "Punjaben", den indiske husverten. Han ga dem mye og regelmessig kjeft, men hver ny dag var han like smilende igjen. Kanskje fordi han nesten alltid kunne presentere en regning for ødelagte elementer som likevel ville ha trengt oppussing, som fasadegitteret Svein ikke klarte å stoppe for og kjørte ned mens Punjaben sto og så på. At toleransen var høy skjønner man når Lars Geir ikke fikk så mye som en liten reprimande da han satt leiebil sin med cruise-

kontrollen på 50mph mot veggen bakgården, spinnende, mens gutta hang rundt og drakk øl.

På pakkematta på Skydive City møtte PO Helen. Helen og PO var med på alt som var av norsk storformasjons-hopping frem til i '98, da hun begynte med legestudier og prioriterte bort hoppingen. Sammen fikk de med seg både storsekvensleire og norgesrekorder.

- Miljøet han endret seg mye siden jeg begynte. Før var det langt flere deltakere på boogiene. Folk gjorde fire-fem hopp per dag. Nå er det langt færre folk, men de gjør mange flere hopp hver. Jeg synes egentlig ikke noe om det, jeg likte tempoet og den sosiale atmosfæren bedre før. På de gamle boogiene var det bål over alt. Nå brenner det bare i South Park. At det ikke finnes noen skikkelige skygods lenger mener jeg er en positiv utvikling. Jerry Bird og andre med han ble nesten dyrket, og i alle fall behandlet som guder.

PO er en veldig flink hopper, men har aldri vært laghopper, deltatt i NM eller i konkurranser. Han er ikke typen som driver med hopping for treningens skyld.

- Han er i bunn og grunn en ren boogie- og flakhopper, sier Hans Eric. Det er likevel aldri tvil om at det han gjør i forbindelse med fallskjermhopping blir gjort grundig og ordentlig, om det er ut-

danning av elever, tandemhopp eller reservepakk.

Noen påstår at PO har blitt mer seriøs. At han ikke har vært med gutta på så mange pek etter at han ble samboer. Kanskje like greit. Han har fortsatt et stort loppesirkus i blodet. Da Trygve og PO i fjor var på vei til drive-in bingo i Julusdalen spurte PO:

- Har du hatt en naken mann på taket før?

Det tok ikke mange sekundene før Trygve for første gang hadde en naken mann på taket – PO i 60 km/t, poserende i supermannstilling for bilene bak, hvor Bjørns 13 år gamle datter fikk se skrukken hans.

- Jeg tror han vant noen penger på bingoen også, forteller Bjørn.

Nærmere bestemt 700 riksdaler ble det på han da han skreik BINGO så det ljomet over hele Julusdalen. Pulsen var høyere enn ved hans første brett hopp. Kurt, det er kanskje grunn til bekymring?

Karriere

Det var Kurt som dro til Belgia for å lære å hoppe brett. Da han kom tilbake hang PO seg på, lagde brett i kjelleren hjemme på Setermoen, fikk tak i bindinger fra Belgia, satt opp en utdanningsplan etter eget hode, dro til Z-hills påsken '95 og satte i gang som sin egen trener. På en demo i Trysil skulle PO stå bak storformasjonen i flyet, og hopperne bak han skulle skyve han til rampa når den var gått. Gutta skøyv, brettet heftet seg under lastestroppene og PO gikk på trynet. Brettet brakk, men han fikk koblet det av og gått – på samme run.

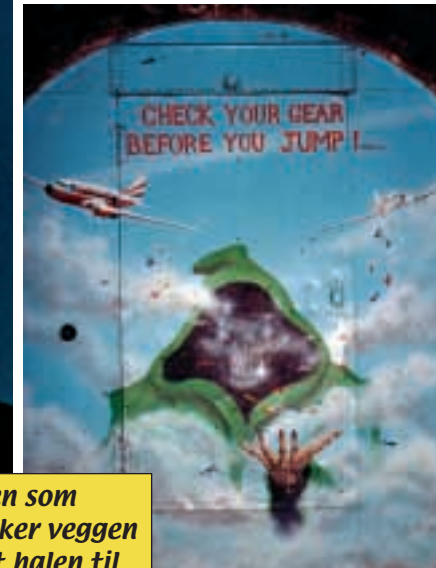
Han etablerte et utsjekkprogram for brett-hopping, gikk til innkjøp av hoppdresser fra SkyDesign, fire opplæringsbrett i forskjellige størrelser fra USA, "beginner" og to "intermediate", og lagde kursopplegg. Han filmet alle elevenes hopp, og fikk mye spektakulær video. Jeg var en av POs tidlige brettelever. På ett av hoppene hvor jeg skulle trene på å være ustabil klarte jeg det til gangs, og måtte

**KURT OG JAN ARNE VAR
OGSÅ MED PÅ PO'S BESTE
HOPP - EVER!**

**Et av de første
bretthoppene,
Skydive City
påskan '95.
Tegneseriebrett
allerede her!**

**Noen som
husker veggen
mot halen til
Southern
Cross, DC3-en
på Z-hills?**

**Tandem på Bardufoss med fatter'n
til Bob som passasjer.**

**DC3 boogie. Husk å gjemme deg bak en annen hop-
per ved innlasting - når motoren starter spyr mask-
inen ut olje!**

kutte brettet idet sentrifugalkraften truet med å spre kroppsdeler tre-seksti over hele brunmyra. Da vi endelig fant brettet gikk PO til min forskrekkelse i gang med å legge opp et fint firemanna manngardsmønster for å finne kuttkablene. Hvem i hule gidder å lete etter kuttkablene? PO fant dem raskt.

PO er ikke bare er grei og hjelpsom, men også utrolig tålmodig og dyktig til å finne bitte små gjenstander i ødemarka ved hjelp av kompass. Tur er lek. Sist han lette etter en kutt i skogen – som vanlig en annens – fikk han låne med en GPS. Da kan kom tilbake med skjermen viste GPSen at han hadde tatt en ekstratur på endel hundremetre for å skrive BØ med trackloggen.

PO var veldig opptatt av tandem en periode, og han har drevet mye med utdanning av

elever. Som 11 og tandemhoppmester i klubben hadde PO mange passasjerer og elever, blant andre soldat Endre Jacobsen.

- Det har vært mange morsomme år, og jeg har blitt kjent med masse spennende folk igjennom hoppingen. Baksiden av medaljen er jo at jeg etter hvert har opplevd mange som har skadet seg eller falt ned, blant annet Jon Mjøen, Geir Mathiassen og Tore Lillebostad. Miljøet er så lite at når man hører om en hendelse så kan man raskt resonere seg frem til hvem som har vært involvert, som da Tore ble drept eller da Endre ble skadet. Når ting skjer med flere av de man kjenner blir man jo både ettertenksom og trist. Jeg synes bare det har blitt verre å forholde meg til dette opp igjennom årene.

PO er litt av en Petter Smart, og med en rull Jordan tanntråd, en skrutrekker og en tang reparerer han alle kjente feil (ukjente også, han lokaliserte en vesentlig feil på min bil etter to sekunder i baksetet, som merkeverkstedet hadde brukt tre servicetimer på å avvise som en lyd i hodet mitt), enten det gjelder biler eller fallskjermutstyr. Kreativ er han også. Han laget et trykkammeret for testing av høydemålere sammen med Knut Magne, ved hjelp av noen slangestumper, to sykkelventiler og silikonlim fra Jernia, litt tupperware og en sprøyte fra apoteket.

Han har vært i Bosnia tre kontingenter, som teknisk befal med den laveste offisergraden i hæren. Han liker å jobbe med hendene, og jobbet som mekaniker. Siden han alltid har vært interessert i materiell var det spennende å jobbe med tøy og fallskjermer. I flere år hadde han sommerjobb som MK på SkyDesign.

- Det var fint å jobbe med Ronny og gjengen på verkstedet. De siste årene har det blitt mange og lange kvelder på pakkematta som materiellansvarlig for OFSK. Det dukker alltid opp masse "skal bare" arbeid i løpet av dagen på feltet. Tidligere fikk jeg betalt i øl for småtjenester jeg gjorde for folk, men det

gikk helt galt. Jeg sto der utpå natta med en hel masse åpnete flasker og det var ikke alltid planen å drikke. De siste årene har gangbar valuta vært en vaffel. Det har fungert kjempebra.

PO er kritisk til omgivelsene, og vet å sette ord og bilde på hva han mener om folk og fe, men sint eller sur – nei. Om det innimellom i MK-hjørnet synger i obskøne nordnorske gloser, blir alt sagt med et smil og en liten latter. Det er beundringsverdig at han har hatt MK arbeidet som ekstrajobb ved siden av studiene. Dette innebærer å bodd på Æra hele sommeren – og hele påsken, alene.

Bail out

Mange av kompisene til PO har brukt lang tid på prosessen det kan være å slutte med hopping. Broren Svein er et godt eksempel. Han hadde det siste store blaffet sitt på Rygge i '99, hvor også flere av gamlegutta dukket opp. Ingen vet om han har sluttet helt enda.

- TROFSK gjengen gjennomgår kanskje nå et generasjonsskifte. Mange av oss har sluttet på grunn av familie- og damesituasjon.

Siden det første linehoppet har PO gjort 2300 hopp, hvorav 300 brett hopp og 150 tandem. Han har vært ansvarlig for ut-sjekkprogrammet for brett hopp, vært kameramann, formann i TROFSK og figurert som forsidepike i Frittfall. Nå gjør PO samme valget som Helen, litt senere i utdanningen. Han er ferdig som sivilingeniør om ett år, og det er på tide å begynne å tjene penger til livets brød. En hobby bør han vel ha?

- Jeg er ikke helt sikker, men jeg kunne tenke meg å begynne å fotografere. Jeg har ikke råd til megapixels, men når studiene er ferdig, kanskje... Vi er jo veldig glad i jakt og teltliv, og liker å være ute sommer som vinter. Nå er det faktisk Helen som er ivrigst på telttur om vinteren! Da er jeg kokk og fyringssjef, mens hun sitter i kokongen sin og fryser.

PO er fjellvant. En god jakt- og turkamerat. Med aktivitetsnivået han ligger på blir det nok ikke kjedelig.

19. juli 2003, 18 år etter at han begynte, gjorde han sitt siste hopp. Det var planlagt en 40 manna på Æra, organisert av John Hamilton. Med booties og karbonhjelmer på alle var det ingen tvil om hvem som rulet boogien; PO stilte med den rosa tegneseriedressen han gikk til anskaffelse av da alle hotte kjøpte sorte slicks med neonfargete pyntebånd, og selvsagt med Lone frap'en. Hoppdressen har vært forsøkt kastet en gang, men Helen oppdaget hvilken blunder PO var i ferd med å begå og halte den opp fra skyller og kaffegrut. Nå gjorde dressen også sitt siste hopp – en bortimot komplett sunset 40-manna.

Når PO nå slutter å hoppe reiser han med feltet med all eien-dom oppgjort. Rigg, skjerner, videokamera, kameradress og -hjelm, MK-koffert, campingvogn, brett – alt utenom tegneseriedressen er solgt til andre som vil ha bruk for det.

Jeg har aldri gjort det før; gratulert en som slipper taket i både sporten og miljøet med det siste hoppet. Det var fryktelig vemodig – en stor ressur og god venn kommer ikke til å leke med oss mer. Det minnet meg om at jeg en gang må ta et valg om hvordan jeg selv skal slutte. Skal det skje etter jevn rustdannelse, eller skal jeg sette en strek når nok er nok. Uansett håper jeg at valget er lykkelig og selvalgt, som POs. Likevel kan vi jo håpe at han møter opp som lurker en dag!

Med vidvinkel på foten, Grytjom sommer '95.

